

Prietok Dunaja v stanici Bratislava/Devín dosiahol historické minimum

30.7.2026 - Pavla Pekárová | SAV

Tohtoročné júlové nízke hladiny Dunaja vzbudili pozornosť nielen vodohospodárov, ale i širokej verejnosti. Hydrológovia z Ústavu hydrológie SAV, v. v. i., sa v súčasnosti venujú otázkam výskytu sucha na Slovensku vo viacerých projektoch. Jedným z nich je medzinárodný projekt „Low Flows and Hydrological Drought in the Danube Basin (Nízke prietoky a hydrologické sucho v povodí Dunaja)“, ktorý koordinuje pod hlavičkou Medzinárodného hydrologického programu UNESCO ČHMI v Brne.

V rámci riešenia projektu bola vytvorená databáza denných prietokov Dunaja z 20 staníc po dĺžke Dunaja od Nemecka až po ústie Dunaja a z vyše 50 staníc z prítokov Dunaja. Aj keď hodnotiť tohtoročné prietoky Dunaja v stanici Bratislava (od roku 1992 v stanici Devín) je predčasné, vzhľadom na to, že za roky 2025 a 2026 sú prietoky ešte len neoficiálne, prinášame niekoľko výsledkov štatistických analýz.

S pravidelnými pozorovaniami vodných stavov (výšky hladiny Dunaja v Bratislave) sa začalo už v roku 1823 (obr. 1). *„Výška hladiny sa však nedá hodnotiť z hydrologického hľadiska, lebo dochádza k častým zmenám koryta – raz sa zanáša, inokedy prehlbuje. Preto musíme pracovať s prietokmi – množstvom vody v metroch kubických, ktoré pretečie profilom stanice za 1 sekundu,“* vysvetľuje Pavla Pekárová z Ústavu hydrológie SAV, v. v. i.

Prietoky Dunaja v stanici Bratislava boli vyhodnotené od roku 1891, Ústav hydrológie SAV ich v roku 2008 predĺžil o 15 rokov do minulosti. *„V súčasnosti tak máme k dispozícii neprerušný rad prietokov Dunaja od roku 1876,“* dopĺňa vedkyňa. Dlhodobý prietok Dunaja kolíše okolo $2050 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Najnižší priemerný denný prietok Dunaja bol zaznamenaný 6. januára 1909 – $580 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, najvyšší v septembri 1899 – $10810 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$.

Tohtoročný minimálny prietok

Tohtoročný minimálny prietok k 30. júlu 2026 sa vyskytol 27. júla 2026 a podľa predbežných údajov SHMÚ bol okolo $725 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, podľa rakúskej stanice Thebnerstraße bol prietok iba $678 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. *„Musíme si však uvedomiť, že minimálne prietoky Dunaja v Bratislave sa vyskytujú zvyčajne v zimnom období, v mesiacoch november až február. Máj, jún a júl by mali byť najvodnejšie mesiace, vtedy dochádza k topeniu snehu v Alpách. Takýto nízky prietok Dunaja v stanici Bratislava/Devín v mesiaci júl sa v histórii pozorovaní od roku 1876 ešte nevyskytol,“* upozorňuje P. Pekárová. Spôsobené je to tým, že v dôsledku rastu teploty vzduchu dochádza k skoršiemu topeniu snehu.

Vedkyňa zároveň dodáva, že aj keď dochádza k zmene mesačného režimu prietokov Dunaja, priemerné ročné prietoky Dunaja v Bratislave sú zatiaľ z dlhodobého hľadiska stabilné. Obrázok 3 (v obrázkovej prílohe pod textom) vykresľuje desaťročné priemery prietokov za celé obdobie pozorovaní. V posledných 30 rokoch prietoky klesajú, podobná situácia v priebehu desaťročných prietokov za posledné tridsaťročie 1986–2025 sa vyskytla i v období 1906–1935.

„Veľmi poučné sú pozorovania prietokov zo stanice Turnu Severin/Orsova, ktoré sú vyhodnotené už od roku 1840. Desaťročie 1856–1865 bolo pravdepodobne najsuchšie obdobie v histórii pozorovaní prietokov Dunaja na hranici stredného a dolného Dunaja (srbsko-rumunskej hranici). Treba si

uvedomiť, že suché desaťročie sa vyskytlo v studenšej klíme i v teplejšej klíme,“ uvádza hydrologička Pavla Pekárová a na záver dodáva:

„Azda každý sa dnes obáva, čo nás čaká v budúcnosti. Všetko závisí od množstva zrážok, ktoré dopadnú na povodie Dunaja. Môžeme sa poučiť z histórie. Ak sa situácia z desaťročia 1936-1945 zopakuje, môžeme očakávať opäť vodnejšie obdobie a vyššie prietoky.“

Spracovala: Pavla Pekárová, Ústav hydrológie SAV, v. v. i.

Foto: TASR/Pavel Neubauer a ÚH SAV

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13825&source_no=20